

This project is
funded by the
European Union

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА КАНТОНАЛНЕ СКУПШТИНЕ У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА ЊИХОВЕ УЛОГЕ У ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

Увод

Прво мишљење Европске комисије о захтјеву Босне и Херцеговине за чланство у Европској унији објављено је у мају 2019. године, а након тога је усlijедило Саопштење Комисије о обновљеном приступу и измијењеној методологији¹ процеса проширења које је представљено у фебруару 2020. године. У свјетлу кључних приоритета који су наведени у претходно наведеним документима, парламенти у БиХ имају основну улогу у оснаживању својих односа, уз јасно изражавање посвећености европском процесу и допринос правовременој и ефикасној припреми за надолазеће изазове, имајући на уму заједнички циљ: стицање статуса земље кандидата за БиХ.

Постојећа сложена уставна структура Босне и Херцеговине предвиђа учествовање кантона у приближавању законодавних процеса ЕУ њиховим грађанима. Кантони се баве питањима и темама које се тичу свакодневнице њихових грађана и законодавно су тијело које је најближе грађанима. Ово је, до сада, први пројекат који има за циљ оснаживање кантоналних скупштина с конкретним знањима о процесима у ЕУ те стога прихватање заједничких приоритета може да има не само суштинско већ и симболично значење.

Кантоналне скупштине имају важну улогу у процесу приближавања и интеграције у ЕУ. У свјетлу ове улоге, а усљед различите величини и економског потенцијала десет кантона у Федерацији БиХ, Акциони план за кантоналне скупштине, у најбољем случају, може да понуди низ приоритета, с активностима, могућностима и средствима за њихово ангажовање. Свака кантонална скупштина може да оцијени своје могућности и потребе, доносећи властите одлуке у свјетлу договорених циљева које одражавају прихваћене препоруке.

Шодно томе, овај први нацрт таквог Заједничког акционог плана израђен је у складу са насловима извјештаја о препорукама, односно:

1. Сарадња у контексту европских интеграција у Федерацији Босне и Херцеговине
2. Подизање свијести јавности
3. Обједињавање ресурса
4. Креирање база података и пратећих информатичких алата

Поред узимања у обзир прихваћених препорука, циљ овог извјештаја је да истакне могуће активности, рјешења, могућности и идеје који могу додатно да побољшају улогу кантоналних скупштина коју оне могу да имају унутар својих непосредних изборних јединица и у својим заједницама напредујући на европском путу.

У оквиру наредних радних задатака стручњаци тима Твининг пројекта разматраће овај прелиминарни нацрт с политичким и административним руководствима сваке кантоналне

¹ Саопштење Комисије о ‘Унапређењу процеса приступања – перспектива ЕУ за Западни Балкан’ од 5. фебруара 2020. године, одобрена закључцима Савјета од 25. марта 2020. године. Европски савјет је ове закључке одобрио 26. марта 2020. године.

This project is
funded by the
European Union

TWINNING PROJECT
Empowerment and further support to the Parliaments of
Bosnia and Herzegovina in EU integration tasks

купштине. Овај документ ће, на основу њихових коментара, да буде прецизирајући у јесен 2020. године. Коначни нацрт биће представљен и потписан на Конференцији предсједавајућих која ће се организовати у Сарајеву у пролеће 2021. године.

1. Сарадња у контексту европских интеграција у Федерацији Босне и Херцеговине

a. Сарадња између кантоналних скупштина

УСТАНОВИТИ КОНФЕРЕНЦИЈУ ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИХ КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА С ЦИЉЕМ ПРОДУБЉИВАЊА САРАДЊЕ И КООРДИНАЦИЈЕ УЗ ПОДРШКУ УСПОСТАВЉАЊА КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГЕНЕРАЛНИХ СЕКРЕТАРА КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА

Кантоналне скупштине усвајају важне одлуке које утичу на свакодневни живот људи у њиховим кантонима. Међутим, оне не функционишу и не могу функционисати у вакууму и без координације и сарадње једних с другима, нити је то могуће на федералном нивоу.

Успостава редовног одржавања конференције предсједавајућих кантоналних скупштина може не само да гарантује сталну размјену политичких мишљења и ставова, већ би могла да кантоне усмјери и на питања од заједничког интереса те потакне размјену најбољих пракси. Уз то, успостава такве конференције може у коначници да доведе до усклађивања прописа и заједничког разумијевања у вези са процедуралним питањима.

Важан задатак ове конференције је расправа о кључним питањима која се односе на европске интеграције, као и утврђивање најбоље праксе те истраживање подручја у којима кантони могу да сарађују. Предсједавање састанцима проводи се на основу ротације, а о ротацији ће да се донесе одлука на првом састанку Конференције предсједавајућих, жријебом. Будуће конференције могу да се одрже лично или путем видеоконференција - ово посљедње може да буде исплативо и временски ефикасно рјешење те може да омогући сарадњу чак и у случајевима када то захтијевају сложена здравствена ситуација или други разлози.

Плодоносна Конференција предсједавајућих незамислива је без активне сарадње генералних секретара који су кључни за прикупљање и ширење информација и координацију правовремености законодавних процеса. Дакле, Конференцији предсједавајућих увијек претходи Конференција генералних секретара.

Успостава редовне конференције генералних секретара помаже да се разјасне законодавна и процедурална питања свакодневног рада у кантоналним скупштинама. На основу њиховог рада и прикупљања информација припремају се и сједнице на политичком нивоу, односно Конференције предсједавајућих кантоналних скупштина.

Генерални секретар Кантоналне скупштине која предсједава је тај који дјелује као координатор-иницијатор и одговоран је за комуникацију у одговарајућем семестру. Уз то, комуникација ће у будућности да се води и помоћу заједничког „клауд“ система.

The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

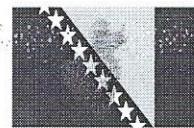
REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR

This project is
funded by the
European Union

Кантонална скупштина која предсједава обједињује приједлоге других предсједавајућих и/или генералних секретара других кантоналних скупштина. Дневни ред се, затим, довршава на Конференцији генералних секретара кантоналних скупштина. Питања могу да укључују нпр. европске теме; питања координације између федералног и кантоналног нивоа и/или између кантона о одређеним темама; сарадња владе на питањима која се односе на ЕУ у различитим кантонима; концепт и методе заједничких служби у различитим кантонима; средства и технички алати за комуникацију с грађанима и за укључивање цивилног друштва.

Генерални секретар који предсједава у датом семестру може, надаље, да покрене сачињавање сажетог извјештаја из сваке кантоналне скупштине, који затим могу да се обједине и прослиједе свим актерима. Он/а може да координише анкете о питањима од интереса за било коју страну, обједини и прослиједи примљене информације.

Предсједавајући и генерални секретари Дома народа ПФБиХ и Представничког дома биће позвани да на трајним основама учествују на Конференцији предсједавајућих а и Конференцији генералних секретара.

Циљ Конференције предсједавајућих је доношење заједничке одлуке, заједничких закључака, препорука или резолуција о питањима од заједничког интереса. Ишод сваког састанка Конференције предсједавајућих кантоналних скупштина биће сажето забиљежен у облику писаних закључака или изјава. Ови документи могу да послуже као основа административним структурама за праћење одређених тема и задатака. Ишод свих састанака доставља се ПФБиХ. Тај документ о ишоду састанка такођер може да укључује и информације о темама које захтијевају даље испитивање изван кантоналних скупштина и о начинима њиховог провођења.

Теме могу да се пренесу и на засебне радне групе генералних секретара или вође јединица или радне групе које укључују државне службенике који посједују знања о конкретној теми која се односи на ЕУ, а које се нпр. тичу свих кантона. Конференција генералних секретара, затим, доноси одлуке о даљем поступању у односу на конкретну тему (да ли да се поново стави на политички дневни ред да се решава на административном нивоу).

Поред тога, интензивнија сарадња између кантоналних скупштина може да доведе до закључивања техничких споразума између кантона о питањима из њихове сфере надлежности у вези с ЕУ, а предност тога огледа се у пружања ефикасног управљања ресурсима и финансијама. О тим споразумима биће упознат и ПФБиХ.

Када је ријеч о темама које се односе на ЕУ, плодносна сарадња такођер може да доведе до учинковите расподјеле поглавља правне тековине - у складу с интересом, величином, расположивим особљем и капацитетима - између кантона. Ова врста сарадње може да доведе и до, напримjer, стварања релевантног информативног материјала за заједничку употребу.

The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR

This project is
funded by the
European Union

b. Сарадња између кантоналних скупштина и Парламента Федерације Босне и Херцеговине

**УВЕСТИ РЕАЛНЕ И ПРИХВАТЉИВЕ РОКОВЕ ЗА УСВАЈАЊЕ МИШЉЕЊА
КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА ЗАЈЕДНО СА МЈЕРАМА ВЕЋЕ ВИДЉИВОСТИ**

- ДИЈАЛОГА ИЗМЕЂУ КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА И ПФБИХ,
- КАО И НАКНАДНО ИЗДАТИХ МИШЉЕЊА КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА

Уважавајући различите интересе страна, неопходно је да се пронађе прихватљива равнотежа како би се узели у обзир процеси доношења одлука у овим скупштинама. Инспирација за то може да се пронађе у Протоколу 1 уз Уговор о функционисању Европске уније о улози националних парламената у Европској унији и Протоколу 2 уз Уговор о функционисању Европске уније о примјени принципа супсидијарности и пропорционалности, где су све државе чланице ЕУ успјеле да прихвate рок од 8 седмица за издавање мишљења у име парламената држава чланица у различитим уставним системима које представљају.

Ради јасноће, транспарентности и отворености законодавног поступка, може да се изради документ са образложењем (физички или дигитални) у којем су наведене све релевантне информације које се односе на међусобне односе кантоналних скупштина и ПФБиХ.

Овај документ садржаје информације које се тичу мишљења кантоналних скупштина, детаље о датуму почетка консултацијске процедуре, могуће рокове, сажетак релевантних мишљења или сама мишљења која је доставила кантонална скупштина, а у каснијој фази, укључиваће одговоре на спорна питања наведена у мишљењима кантоналних скупштина и сл.

Све већа видљивост је у интересу свих страна. Видљивост може да се постигне на више начина, кроз објављивање образложења, појединачних мишљења кантоналних скупштина и осталих релевантних информација. У те сврхе, најприкладније би било да се искористи Интернет страница ПФБиХ, по могућности с одвојеним одјељком на главној страници.

2. Подизање свијести јавности

ПОДИЗАЊЕ СВИЈЕСТИ ЈАВНОСТИ О РАДУ КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА

Врло генерално и апстрактно законодавство ЕУ постаје конкретно и прецизно за грађане на кантоналном нивоу. Зато је важно да се током законодавног поступка нагласи и прикаже зашто су дотични закони потребни у оквиру ЕУ интеграција. Ово не само да апстрактну правну тековину ЕУ чини видљивом за грађане, већ и повећава свијест јавности о раду кантоналних скупштина.

Искуство је показало да поред традиционалних средстава комуникације - попут штампаних публикација, писама, летака итд. – треба да се искористе и нови облици и платформе комуникације у циљу постизања веће видљивости, утицаја или предности у данашњем друштву.

The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR

Стога кантоналне скупштине требају да постану активне или да повећају своје присуство на Фејсбуку, Твитеру и Инстаграму или било којој другој платформи (нпримјер на Википедији) која је у локалном контексту препозната као релевантна. У том је смислу важно да се препозна различита публика на коју су усмјерене ове друштвене мреже и разноликост порука и објава које морају да се прилагоде овисно о платформи која се користи.

Студенти су, као будући академски грађани, посебно важни као циљна и група од интереса за рад кантоналних скупштина. Морају да се потичу и развијају програми за средњошколце, а по потреби и за студенте. На располагању су разне форме, попут конкурса за писање есеја, могућности друштвеног ангажмана, програма који се односе на дебате и демократију, заједничких конференција, итд.

3. Обједињавање ресурса

РАЗМЈЕНА ИНФОРМАЦИЈА И СТРУЧНИХ ЗНАЊА ИЗМЕЂУ КАНТОНАЛНИХ СКУПШТИНА И ЊИХОВИХ КАНТОНАЛНИХ ВЛАДА

С обзиром на ограничene ресурсе на нивоу кантоналних скупштина, унапређење размјене информација и сарадња са органима владе на истом нивоу може да ојача позицију кантоналних скупштина у контексту ЕУ интеграција.

За почетак, мапирање тренутног контекста и како он функционише у различитим кантонима, које су предности и/или недостаци присутни у кантонима, може да буде предмет разматрања, резимирања те у коначници презентовања на Конференцији предсједавајућих. Координатори за ЕУ који ће да се придруже таквом догађају говориће о својим методама рада на веб-конференцији у циљу смањења трошкова.

Мапирање кантоналних пракси, тренутно доступних и могућих опција удружилања, било који облик система заједничких служби и њихово функционисање, предности таквих система, чиниће главни дио расправе на Конференцији генералних секретара, а можда и на Конференцији предсједавајућих у будућности.

Мапирање расположивих знања у областима које се тичу ЕУ те утврђивање у којим од десет кантона се таква знања могу да пронађу представљаће заједничку активност кантоналних влада и кантоналних скупштина, као и разматрање начина на који би размјена људских ресурса могла да буде решење за усмјеравање релевантних информација које се односе на ЕУ ка процесу одлучивања. Ово би, напримјер, могло да укључује једног државног службеника који посједује изванредна знања у областима које се односе на ЕУ, а који би истовремено радио „под двоструким шеширом“, односно и у јединици за послове ЕУ владе и у администрацији кантоналне скупштине.

The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

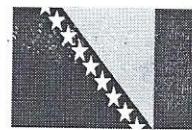
ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR

This project is
funded by the
European Union

УСПОСТАВИТИ ОДБОРЕ ЗА ЕУ У СВИМ КАНТОНАЛНИМ СКУПШТИНАМА

Све кантоналне скупштине би требале да успоставе Одборе или додијелити надлежности које се односе на европске интеграције постојећим сталним Одборима. Ова тијела повећавају способност Кантоналних скупштина да се баве питањима која се односе на европске интеграције.

Та способност може да се додатно повећа успоставом специјализоване административне подршке и уском сарадњом с надлежним јединицама за европске интеграције у кантоналним владама. С обзиром на ограничene ресурсе кантоналних скупштина, то може да се постигне пружањем већег броја едукација о питањима која се односе на ЕУ постојећем особљу или кориштењем државних службеника из кантоналних влада који би истовремено радили под „двоствруким шеширом“ како је горе описано.

Како се односи с ЕУ и активности на преношењу законских прописа буду појачавали, од пресудног је значаја да предсједавајући Одбора за послове ЕУ редовно сарађују и координишу своје активности. За почетак, Конференција предсједавајућих може да пружи одличан форум и за ову врсту сарадње.

4. Креирање базе података законодавства и пратећих информатичких алата

КРЕИРАЊЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ БАЗЕ ПОДАТАКА ЗАКОНОДАВСТВА, БАЗЕ ПОДАТАКА О УСКЛАЂИВАЊУ ЗАКОНА С ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕУ И ПРОМОВИСАЊЕ КОРИШТЕЊА ДРУГИХ ПРАТЕЋИХ ИНФОРМАТИЧКИХ АЛАТА У ЦИЉУ БОЉЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И САРАДЊЕ

Базе података које садрже законе неопходне су за правну сигурност, а у коначници и за заштиту владавине закона. Успостављање оваквих база података на различитим нивоима законодавства у Федерацији стога би требало да буде осмишљено на начин који гарантује будућу међусобну повезаност. Стога би ове базе података морале да буду утемељене на истим принципима и основним мета подацима у земљи.

У складу с наведеним исти принципи се примјењују и на будућу базу података о усклађивању закона са прописима ЕУ. Једном развијена база података о усклађивању закона са прописима ЕУ требала би да се темељи на истим принципима и основним мета подацима унутар цијеле земље. Ово би требало да олакша процес усклађивања закона са прописима ЕУ унутар БиХ.

С обзиром на законодавство ЕУ и законодавни поступак на европском нивоу, база података која је најпогоднија за кориштење је европска база законодавних аката: EUR Lex, <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>. Може да се користи и IPLEX, платформа за међупарламентарну размјену у ЕУ, <https://www.ipex.eu>.

Искуства из 2020. године снажно су потврдила важност кориштења пратећих информатичких алата, попут, напримjer, средстава за видеоконференције. Доступни су различити дигитални системи који

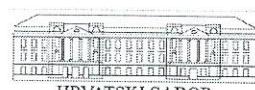
The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR

This project is
funded by the
European Union

TWINNING PROJECT
Empowerment and further support to the Parliaments of
Bosnia and Herzegovina in EU integration tasks

захтијевају мала финансијска средства, једноставни су за употребу и имају отворени приступни код. Међутим, постоје и они системи који нуде бесплатне и стручне услуге.

Може да се спомене и кориштење заједничке „клауд“ услуге за кантоналне скупштине, која би, по могућности, укључивала и администрацију ПФБиХ у циљу увођења више могућности координације и сарадње у будућности.

Неум, 1. јул 2021.

Разим Халкић
в.д. предсједавајућег
Скупштина Унско-санског кантона

Слађан Илић
предсједавајући
Скупштина Тузланског кантона

Аида Сирбуало
предсједавајућа
Скупштина Босанско-подрињског
кантона Горажде

Шериф Шлаго
предсједавајући
Скупштина Херцеговачко-
неретванској кантона

Елведин Окерић
предсједавајући
Скупштина Кантона Сарајево

Блаж Жунарић
предсједавајући
Скупштина Посавског кантона

Ђазим Хускић
предсједавајући
Скупштина Зеничко-добојског кантона

Јосип Квасина
предсједавајући
Скупштина Средњебосанског кантона

Иван Јелчић
предсједавајући
Скупштина Западнохерцеговачког
кантона

Јозо Ђосић
предсједавајући
Скупштина Кантона 10

The Project is implemented by the Consortium of the
Hungarian National Assembly, Austrian Parliament and Croatian Parliament

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYÜLÉS

HRVATSKI SABOR